

Universitatea Tehnică a Moldovei

DOMENIUL PUBLIC

Masterand: Harunjen Natalia

Conducător: conf. univ., dr. Climova Alla

Chișinău - 2016

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Programul de masterat „Drept Patrimonial”

Admis la susținere

Șef de catedră: conf. univ. dr. Climova Alla

„ _ ” _____ 2016

DOMENIUL PUBLIC

Teză de master

Masterand: Harunjen Natalia

Conducător: conf. univ., dr. Climova Alla

Chișinău – 2016

REZUMATUL

Actualitatea: Domeniul public este o instituție tradițională a dreptului administrativ, iar cercetarea acesteia a declanșat de-a lungul timpului numeroase discuții, conturându-se teorii diferite atât în ceea ce privește conținutul noțiunii, componența domeniului public, cât și cu privire la regimul juridic aplicabil categoriilor de bunuri pe care le evocă această noțiune.

În prezent, problema ce privește domeniul public este una controversată atât din punct de vedere legal, cât și doctrinar. Acest lucru rezultă din faptul că abia în ultimii ani este o încercare de diferențiere a bunurilor care aparțin domeniului public de cel privat ale statului sau unităților administrativ-teritoriale.

În Republica Moldova, mai mulți specialiști în domeniu au abordat în lucrările sale problematica regimului juridic al bunurilor ce se găsesc în proprietatea publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale. Cu toate acestea, lucrări menționate sînt insuficiente pentru a reda toate problemele și lacunele din legislație, iar legiuitorul nu întotdeauna ține cont de propunerile acestora privind modificarea actelor normative.

Scopul și obiectivele tezei: Elaborarea unui studiu complex în plan doctrinar, legislativ și practic asupra domeniului public, care va contribui la ridicarea cunoștințelor în domeniul respectiv, ridicarea eficienței administrării și soluționării litigiilor din domeniul public.

În realizarea scopului propus au fost trasate următoarele obiective:

- Analiza noțiunii domeniului public sub aspect multiaspectual în evoluție istorică.
- Examinarea problemelor în plan doctrinar legislativ și practic a problemelor ce țin de modalitatea constituirii domeniului public și administrării domeniului public.
- Examinarea cadrului legislativ autohton cu evidențiere discrepanțelor din legislația respectivă.
- Analiza modalităților de constituire a domeniului public;
- Determinarea propunerilor în vederea îmbunătățirii legislației de reglementare a domeniului public.

Domeniul public este definit ca o totalitate de bunuri publice (care aparțin în mod exclusiv statului și unităților administrativ-teritoriale, obiect al proprietății publice) și private (ce aparțin particularilor, persoane fizice și juridice, și care sunt obiect al proprietății private) ce, prin natura lor ori prin intermediul dispoziției exprese a legii, trebuie păstrate și transmise generațiilor viitoare, reprezentând valori destinate uzului public sau folosirii lor în interes public, direct sau prin intermediul unui serviciu public, și trebuie supuse regimului de drept public.

În doctrina juridică contemporană, pentru clasificarea domeniului public sunt utilizate mai multe criterii:

- Din punct de vedere al modului de determinare se disting: a) bunuri ale domeniului public prevăzute de Constituție; b) bunuri ale domeniului public nominalizate de legi; c) bunuri ale domeniului public nominalizate de autoritățile administrației publice în baza criteriilor stabilite de Constituție și legi.
- Din punct de vedere al modului de încorporare: a) domeniul public natural; b) domeniul public artificial.
- Din punct de vedere al naturii bunurilor: a) domeniul public terestru; b) domeniul public maritim; c) domeniul public fluvial; d) domeniul public aerian; e) domeniul public cultural; f) domeniul public militar.

Referitor la delimitarea domeniului public de cel privat, Constituția spune(art. 127 alin. (3)- ”Dreptul de proprietate publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale, iar dreptul de proprietate privată aparține atât persoanelor particulare, cât și statului și unităților administrativ-teritoriale. Totalitatea bunurilor statului și ale unităților administrativ-teritoriale include bunurile domeniului public,acestea fiind imprescriptibile, inalienabile, și bunurile domeniului privat, ce se supun regimului de drept comun, deci sînt alienabile și prescriptibile.

La constituirea bunurilor domeniului public (clasare), dreptul de proprietate publică a unitatilor administrative publice poate fi dobîndit:

- pe cale naturală;
- prin achiziții publice, realizate în condițiile legii;
- prin transmitere în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale a proprietății publice a statului sau prin transmiterea proprietății publice a unei unități administrativ-teritoriale în proprietatea publică a alteia;
- prin expropriere pentru cauză de utilitate publică locală;
- în baza hotărîrii instanței judecătorești;
- prin donatii, s.a..

Iar , dreptul de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale încetează (declasare) în cazul în care patrimoniul acestor unități a fost distrus, privatizat sau a fost transmis în proprietatea privată a statului.

În concluzie generală, este necesar a menționa că neglijarea și desconsiderarea fundamentărilor teoretice din domeniul proprietății statului și unităților administrativ-teritoriale de către legiuitorul din R. Moldova constituie cauza principală a existenței unei legislații pline de contradicții și confuzii, care împiedică dezvoltarea unor raporturi patrimoniale clare și civilizate între unitățile administrativ-teritoriale și alte subiecte de drept.

Generalizând cele expuse mai sus, pot fi făcute următoarele recomandări:

- Domeniul public al RM trebuie să devină un obiect de studiu mai aprofundat în scopul evitării contradicțiilor și lacunelor existente în legislația noastră actuală.
- Este inadmisibilă situația când se adoptă un așa act normativ important precum este Legea privind administrația publică locală, și din textul ei sunt eliminate, unele noțiuni fundamentale pentru înțelegerea corectă a regimului juridic aplicabil bunurilor proprietate a statului (de exemplu, noțiunea de domeniu public).
- A introduce obligatoriu în personalul autorităților publice un specialist din domeniul dreptului care să evite problemele privind încheierile ilegale sau cu încălcarea legislației de contracte administrative sau civile între autoritățile publice și persoane private.

Summary

Actuality: The public domain is a traditional institution of administrative law. Along the time, there were many different opinions and theories regarding the content and the legal regime that applies to the public domain. Only in the past years was implemented a better classification and organisation of the goods that belong to the public domain from the ones belonging to the private sector.

In Republic of Moldova, many specialists talked and wrote articles about the public domain but even so, there is not enough information to cover all the possible situations within the law and, the law makers do not always consider these works, as a scientific base.

The scope of the thesis: Elaboration of a complex theoretical, legal and practical research regarding the public domain. It aims to contribute to the knowledge of the public domain, also stimulating the efficiency of the administration in solving the public domain litigations.

The objectives of the thesis:

- Presenting and analysing the public domain from a historical perspective;
- Analysing the legal and practical problems regarding the formation and administration of the public domain;
- Analysing the legal and practical problems regarding the formation and administration of the public domain;
- Analysing the national law and identify the legal discrepancies and ambiguities;
- Elaborating proposals for improving the law regulations of the public domain.

The public domain is an amount of public goods (belonging exclusively to the state), and private goods (belonging to the individuals and to the legal entities) that must be kept and transmitted to the next generations. They are goods for the public use or for the public interest, directly or intermediated by a public service. The public goods are subject to the public law regime.

In the actual legal theory, there are several criteria to classify the public goods:

- Considering the method of determination: 1) public goods mentioned in Constitution; 2) public goods nominated by law; 3) public goods nominated by the public administration.
- Considering the method of the incorporation: 1) the natural public domain; 2) the artificial public domain.
- Considering the nature of the goods: 1) terrestrial public domain; 2) marine public domain; 3) fluvial public domain; 4) aerial public domain; 5) cultural public domain; 6) military public domain.

- Considering the criteria of delimitation the public from the private, from Constitution (art. 127 par. (3)) -

“The right to the public property belongs to the state and the right to the private property belongs to the state and individuals. ” All goods belonging to a state include the public goods, that are imprescriptible, inalienable, and the private goods, that are prescriptible, alienable.

The territorial and administrative divisions can obtain the right for public goods property in the following ways:

- Natural;
- Public legal acquisitions;
- Transmitting the property rights from state to one territorial and administrative division or from one division to another;
- Through expropriation for the need of public use;
- Based on a legal decision;
- Donations;

The right of the territorial and administrative divisions over the public property ceases when the patrimony was destroyed, privatized or transmitted to the state as private property.

In conclusion, it is necessary to mention that neglecting the fundamental theory of the public domain by the law makers is the main cause of an imperfect legislation, full of contradictions and confusion, hindering the development of clear and civilised patrimonial relations between the state and other legal entities.

Considering the analyzed material, there are few recommendations to be presented:

- The public domain of Republic of Moldova must deepen its research in order to avoid and eliminate contradictions and existing gaps within the law;
- It is inadmissible to approve a normative act where important and explanatory fundamental notions are missing or are eliminated from the written text, for example, the notion of “public domain”. Such mistakes must be better monitored
- Public administration personnel should include an attorney to watch and avoid illegal transactions, regarding the public domain.

Cuprins:

LISTA ABREVIERILOR	3
INTRODUCERE.....	4
Capitolul I. Generalități privind domeniul public	8
1.1 Noțiunea domeniului public în evoluția istorică.....	8
1.2 Componenta domeniului public	14
1.3 Delimitarea domeniului public de domeniul privat	18
Capitolul II. Constituirea domeniului public.....	23
2.1 Dobândirea pe cale naturală a proprietății publice	23
2.2 Exproprierea	26
2.3 Rechiziția de bunuri	34
Capitolul III. Administrarea domeniului public.....	42
3.1 Competențele legale (organele) în vederea administrării domeniului public	42
3.2 Concesiunile asupra domeniului public	49
3.3 Alte modalități de administrare a domeniului public.....	57
3.4 Încetarea proprietății publice.....	65
Capitolul IV. Partea practică. Speță privind concesiunea	71
4.1 Contract	71
4.2 Reclamație.....	75
4.3 Acțiunea de chemare în judecată.....	75
4.4 Hotărîrea instanței de judecată	76
ÎNCHEIERE	77
BIBLIOGRAFIE	79

